

do Bruxelli; miał on mader ważne przywieźć depeszę.

G. P. S.)

S Z W A Y C A R Y A.

Zürich 6 Sierpnia.

Wojskiem związkowém z kontyngensu kantonów Bern, Fryburga, Soloturny, Szafuzy, Argay, Wadtu i Genewy złożoném, i do obsadzenia Bazylei przeznaczonem, dowodzi pułkownik Eourry, brygadierem jest pułkownik Zimmerli. — O wypadku w Kismachcie udzielamy jeszcze te doniesienia: »Dnia trzydziestego lipca już tam widziano, że zaczepka ze strony Alt-Schwycu nastąpi. Pokazywano tam list z Schwycu pisany przez berneńskiego patrycjusza Pana Wattenwy, współwydawcy gazety *Waldstätter Bote*, który oświadczył, że w bliskiej walce nie będą potrzebowali żebrać, gdyż mają pełne kiesy złota. — W Lucernie panowała także niespokojność; patrole przeciągają ciągle, obawiano się bowiem, żeby arystokraci korzystając z chwili, nie usiłowali opanować powtórnie steru rządu. Stary Szwyc zgromadzi tymczasem całą zbroyną siłę zbroyną w Arth, u stóp góry Rigi 1½ mile od Kismachcie.

Rząd w starym-Schwycu wezwał wszystkie gminy, aby za danym znakiem dzwonami udały się w pochód do Arth. W nocy od 12 do 4 odzywały się dzwony, kupy zbroynych ludzi zebrały się. Także regularne wojsko stało się z 2ma działami i 4ma jaszczkami. — Dnia 31 lipca tenże oddział ze starego-Schwycu obsadził Kismacht, bez potrzeby rozwinięcia swej siły. Tylko kilku ludzi raniono. Lucerneńscy cofnęli się bez wystrzału. Jednak ciągle oddziały pospolitego ruszenia szły do Kismachcie. Opiszę tu jeden z takowych oddziałów, dla wystawienia o wszystkim dokładnego obrazu *exungue leonem*. Ten oddział składał się z 60 ludzi, uzbrojonych w stare strzelby, które jednak nie wszystkie do strzelania, ale do klucia użyte być mogły. Do tych strzelbowych ludzi należał oddział kilkunastu z dzidami, widłami i tym podobnemi narzędziami uzbrojony. Nareszcie przybył oddział ludzi, który dopiero w marszu się uzbroił, przechodząc bowiem przez las powycinał sobie tęgie buczaki. — Podczas kiedy mieszkańcy Tarego-Schwycu stanowczy krok ło; d) zdrajców co spowodowali walkę w Bazylei odkryć i natychmiast rozstrzelać; e)

przedsięwzięli, niepróżnowało także stronnictwo liberalne. Sejm w Zurych zebrany uchwalił jednomyślnie, że trzeba wziąć Kismacht, niechayby co bądź kosztowało. (Jak wiadomo Szwykanie bez walki już z Kismachcie ustąpili). — Celnicy strzelcy otrzymali sztucze, wojsko potrzebną amunicję. Ogółem 40,000 wojska zgromadzono; takie siły trudno byłoby sarneńskiemu związkowi się oprzeć. Oprócz tego prywatni tworzą korpusy ochotników, jakie już w Liestal i w innych okolicach istnieją. Powodem do śpiesznych utworzeń ochotników, była wieść bezzasadna, że w niektórych kantonach podług nowych zasad zaprowadzone rządy n. p. jak w Solothurnie obalone zostały.

Dnia 7 Sierpnia.

Konferencya Sarneńska (składająca się z stanów Uri, Unterwalden Ober i Niederwald, wyżej i niżej lasu, Narzburga i miast Schwyz i Bazylei) wydała pod d. 4 b. m. oświadczenie i protestacyą sejmowi; w tych podaje że rząd w Schwycu sam, bez wiedzy konferencyi, wojskową wyprawę do Kismachcie przedsięwziął, i że trzech członków do Zurychu wysłał, dla udzielenia najwyższej władzy szwajcarskiej, sejmowi, zdań konferencyi sarneńskiej względem uchwalonych środków. — Dnia 4 b. m. po południu zebrało się kantonowe zgromadzenie zurychskie w Unterstrass na łące pod gołębim niebem. Liczba zgromadzonych osób wynosiła 2000. Jednomyślnie uchwalono następujące postanowienia: 1. Oddział ochotników ma być utworzony; drugi adres do rządu ma być podany, którego osnowa częścią z pierwszym punktem do wysokiego seymu się zgadza, częścią ściągą się do tych szczegółowych punktów, opatrzenia hufców ochotników w broń palną i amunicję; rozdania pewnej liczby dział po prowincjach; zupełnego zasypania zwodzonych mostów i tym podobnie. III Adres do dostojnego seymu tej osnowy: I. By silnie i stanowczo rozwiązał związek sarneński, co niezbędnym jest dla przywrócenia pokoju w Szwajcaryi. 2. Względem kantonu Bazylei w szczególności: a) obsadzić miasto Bazyleję bądź bez oporu, bądź siłą oręża, a w krainie (Landschaft) ani jednego żołnierza nie postawić; c) skarb niezwłocznie podzielić i krainie dać należytą część dział i nałożyć na miasto opędzenie szkód i kosztów, które same spowodowa-